nieuws

Kritiek op en onrust over Natuurherstelwet zwelt aan

nieuws

De plannen van de Europese Commissie voor natuurherstel beroeren de gemoederen. Hoewel ze al in juni van vorig jaar werden voorgesteld, bleven ze tot nu wat onder de radar. Toch klinkt de kritiek vanuit verschillende hoeken steeds luider. Landbouworganisaties vrezen voor een zware impact op hun sector, wat na het stikstofdebacle voor velen de druppel te veel zal zijn. Ook politieke partijen roepen op om de wet zoveel mogelijk af te zwakken om een “stikstof XXL-dossier” of een “stikstof bis maxi” te vermijden.

6 APRIL 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 6 APRIL 2023 16:33

Lees meer over:
natuur
europa
beleid
natuurherstelwet

Vorig jaar in juni kwam de Europese Commissie voor het eerst op de proppen met de wettelijke doelstellingen voor natuurherstel. Het voorstel kadert in de Green Deal waarmee de Commissie de EU groener en koolstofneutraal wil maken.
Meer dan 80 procent van de Europese habitats bevindt zich in slechte staat. "Wij mensen zijn afhankelijk van de natuur: voor de lucht die we inademen, voor het water dat we drinken en voor het voedsel dat we eten. Onze economie draait ook op de natuur", zo duidde vicevoorzitter Frans Timmermans het belang van de nieuwe wet.
Het doel is in eerste instantie om tegen 2030 voor ten minste 20 procent van de land- en zeegebieden maatregelen voor natuurherstel in te voeren. Tegen 2050 moet dat geleidelijk uitgebreid worden tot alle ecosystemen die herstel behoeven.
De verordening omvat een waaier aan maatregelen voor natuurherstel in ecosystemen: van het ombuigen van de afname van bestuiver- en akkervogelpopulaties over het herstel van gedraineerde veengebieden, organische koolstof in akkerbodems en landschapselementen met een grote biodiversiteit. Daarnaast zijn er ook doelstellingen voor natuurbehoud in verstedelijkte gebieden. Zo moet het verlies aan groene ruimte tegen 2030 gestopt worden, en moet tegen 2050 de boomkroonbedekking van elke stad met tien procent toenemen.
De verordening verplicht de lidstaten om nationale natuurherstelplannen op te stellen. Ook voor deze inspanningen wil de Commissie geld vrijmaken. In de meerjarenbegroting tot 2027 is in totaal 100 miljard euro voorzien voor uitgaven op vlak van biodiversiteit, dat komt neer op tien procent van het volledige budget. Ze beklemtoont dat die investeringen zichzelf terugbetalen.

"Elke euro die aan natuurherstel wordt besteed, brengt minstens acht euro op", maakte eurocommissaris voor Milieu Virginijus Sinkevicius zich sterk.

Evenwichtsoefening landbouw - natuur

Ook al moet de verordening nog naar de Europese Raad en het Europees Parlement, is de bezorgdheid over de gevolgen ervan op het terrein bijzonder groot. Hendrik Vandamme, voorzitter van ABS, bekent in zijn voorwoord van ledenblad Drietand dat het dossier wat ondergesneeuwd is geraakt door de focus op het stikstofdossier. Desondanks vindt hij het tijd om te reageren want de impact op de land- en tuinbouwsector in het dichtbevolkte Vlaanderen zou enorm kunnen zijn, vreest hij. “Zo zou er een nationale herstelstrategie opgemaakt moeten worden waarbij er nieuwe gebieden aangeduid worden om natuur te herstellen, buiten de reeds gekende Natura2000-gebieden. Er wordt bijvoorbeeld ook gekeken om in landbouwgebruik zijnde drooggelegde veengebieden te herstellen. Begrijp daaronder gerust dat die opnieuw natter moeten worden waardoor landbouwgebruik onmogelijk zou worden.”

Die extra maatregelen zouden bovenop de bestaande Habitatrichtlijn komen. “De Habitatrichtlijn heeft nu al hele grote gevolgen voor onze boeren”, vervolgt Vandamme. “De SBZ-gebieden (Speciale Beschermingszone, red.) die onder die richtlijn vallen, zijn meer dan ooit bepalend geworden voor het vergunningenbeleid, het stikstofdossier drukt ons met de neus op de feiten. De natuurdoelen vanuit de habitatrichtlijn zorgen voor een enorme ruimtelijke druk op het landbouwgebruik binnen en buiten de habitatrichtlijngebieden. Zo dient er 7.500 tot 10.000 ha van deze natuurdoelen te worden gerealiseerd door een effectieve uitbreiding. Dat betekent dat er heel wat landbouwgrond dient te verdwijnen voor de ontwikkeling van deze Natura2000-gebieden en het realiseren van de doelstellingen.”

Hij wijst ook op het feit dat de impact op de landbouwsector pas op langere termijn duidelijk zal worden, “maar ongetwijfeld zeer groot zal zijn”. “Het is onaanvaardbaar om steeds meer bijkomende Europese natuurdoelstellingen te poneren en te realiseren als je een leefbare land- en tuinbouwsector wil behouden. De druk op onze landbouwers en onze landbouwgrond is nu al ontzettend groot, er kan écht niets meer bovenop alle andere claims gelegd worden. Wij vragen uitdrukkelijk naar een impactanalyse op de land- en tuinbouwsector van de Europese natuurherstelwet op Europees niveau en per lidstaat, in het bijzonder voor een regio zoals Vlaanderen. Wetende dat er reeds heel wat maatregelen voorzien worden in het GLB moet ook dit meteen mee genomen worden bij de overwegingen om de voorliggende plannen te herzien.”

Ook Boerenbond plaatst enkele grote vraagtekens bij de natuurplannen. Zo wijst de landbouworganisatie op het gevaar dat het in de Europese Raad, waarin de lidstaten zetelen, en in het Europees Parlement in de eerste plaats om een symbooldebat zal gaan. “De vele lettertjes uit het voorstel zullen worden ondergesneeuwd en passeren met alle gevolgen van dien”, klinkt het.

> **“Er zijn grenzen aan de flexibiliteit en de draagkracht van de sector en dus aan de Europese ‘lasagne’ van maatregelen**
>
> Boerenbond

Boerenbond benadrukt dat de landbouwsector niet tegen herstel en beheer van biodiversiteit is. “De sector weet en ondervindt als geen ander dat de biodiversiteit zwaar onder druk staat en is als geen ander gemotiveerd om er werkelijk iets aan te doen. Maar er zijn grenzen aan de flexibiliteit en de draagkracht van de sector en dus aan de Europese ‘lasagne’ van maatregelen”, aldus de landbouworganisatie.

Bovendien wijst de koepel van Europese landbouworganisaties Copa-Cogeca, erop dat het budget van 100 miljard euro neerkomt op 14 miljard euro per jaar en uit verschillende fondsen zal moeten komen, waaronder ook het GLB. Of de voordelen opwegen tegen de kosten, zoals de Europese Commissie stelt, wil Boerenbond nog niet gezegd hebben. “We gaan na of dat rekenplaatje wel klopt en vooral wat de impact is op de landbouw in het verstedelijkte Vlaanderen. Europa is Vlaanderen niet en omgekeerd, wanneer het om ruimtelijke planning en natuurherstel gaat.”

Vlaamse context mee in rekening

Ook uit politieke hoek blijft het niet stil. In een opiniestuk in de zakenkrant De Tijd stelt Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA) deze week dat “te weinig politici zich de vraag stellen of we met de verregaande verankering van onze klimaatambities in Europese klimaatwetten en verordeningen niet het juridisch zaadje planten voor stikstof bis”. Zo wijst ze onder meer op discussies over de richtlijnen van de EU die tot het stikstofprobleem hebben geleid. “Maar is het wel een terechte vingerwijzing? Wie heeft die richtlijnen en regels aanvaard en mee goedgekeurd? 'Europa' alleen? Politici van de Lage Landen zaten mee in het halfrond en drukten, zoals al te vaak, mee op het groene knopje”, klinkt het.

Ze vindt het verontrustend dat het zo stil blijft, “ook in de Lage Landen, over de verregaande gevolgen die we over tien, twintig jaar dreigen te ondergaan als we mensen als Europees klimaatcommissaris Frans Timmermans hun gang laten gaan”. Ze noemt de Natuurherstelwet niet bij naam maar doelt op de verregaande klimaatdoelstellingen zoals uitstootpercentages van -55 procent of

zelfs hoger die verankerd worden in wetten en verordeningen. “Mijn klimaatambitie staat niet ter discussie, maar denken we voldoende aan de mogelijke juridische gevolgen op de langere termijn?”, vraagt ze zich af.
Een dag later reageert Tom Vandenkendelaere, die voor cd&v in het Europees Parlement zetelt, in een opiniestuk in dezelfde krant. Hij verwijt Demir dat schieten op Europees beleid makkelijk is. “Dat de N-VA komt aandraven met kritiek op de ambitieuze Green Deal van de Europese Commissie past hen electoraal goed. Een beetje europopulisme was hen nooit vreemd, maar ze lieten het de afgelopen jaren - bewust? - varen. Nu lijkt het thema terug van nooit weggeweest. Met Frans Timmermans als welwillende verzinnebeelding van de Europese regeldrift biedt dat perspectief op succes”, klinkt het.
Voor Vandenkendelaere moet de Europese regelgeving zo vroeg mogelijk in het proces worden bijgestuurd. “Dat vereist een collectieve Vlaamse inspanning op het zeer competitieve Europese speelveld. Maar de omzetting naar Vlaamse wetgeving van goedgekeurde Europese wetgeving is minstens even heikel”, aldus de Europarlementair, die vreest dat we anders afstevenen op een “stikstof bis maxi”. “Al wie het goed meent met de Vlaamse landbouw en de natuur dient mee te werken aan het herleiden van die natuurherstelwet tot proporties op Vlaamse maat. Dat vereist een collectieve inspanning van alle politici over alle beleidsniveaus heen.”

Ook Vlaams Open Vld-parlementslid Steven Coenegrachts wijst er in een interview in Het Belang Van Limburg op dat de Europese regels voor natuurbescherming geen rekening hebben gehouden met het dichtbevolkte Vlaanderen. “Die kans krijgen we met de natuurherstelwet die Europa voorbereidt wel. Dat ontwerp is af, de lidstaten moeten daar nu hun mening over geven. Maar hoe ver willen we daar in gaan? Wat gaan we herstellen? Gaan we terug tot de Ferrariskaart uit 1777? Ik hoop dat Demir haar sturm und drang gebruikt om er bij Europa op aan te dringen rekening te houden met onze situatie. Ze mag dat momentum niet laten voorbijgaan.”

Bron: Eigen verslaggeving / De Tijd / HBvL

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada